

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

**13ª Etapa : OLVAN - SANTA MARGARIDA - SANT ANDREU DE SAGÀS -
- CAN TORRENTS - MOLÍ DE CAN VILALTA**

16 de febrer de 1997

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	7	h
Colònia Rosal. Esmorzar.	9	h
Sortida cap a Olvan.	9.30	h
Olvan. Inici de l'etapa.	9.45	h
Riera del Pontarró. Reagrupament.	10.30	h
	10.40	h
Santa Margarida de Sagàs. Reagrupament.	11.40	h
	11.50	h
Sant Andreu de Sagàs. Reagrupament.	12.05	h
	12.20	h
Torrent de Regatell. Reagrupament.	13.25	h
	13.35	h
Molí de can Vilalta. Final de l'etapa i reagrupament.	14.15	h
	14.25	h
Restaurant Sant Cristòfol. Dinar.	14.30	h
Sortida cap a Vilanova.	16.30	h
Vilanova i la Geltrú.	18.30	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a la Colònia Rosal.
- ** Dinarem al restaurant Sant Cristòfol, en arribar.
- ** Pel camí trobarem fonts i rieres (avui tampoc cal portar la barca).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i vigileu que hi sigui tothom.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

DEL CONGOST DE MONT-REBEI AL GOLF DE ROSES

**13ª Etapa : OLVAN - SANTA MARGARIDA - SANT ANDREU DE SAGÀS -
- CAN TORRENTS - MOLÍ DE CAN VILALTA**

16 de febrer de 1997

El recorregut de l'etapa d'avui passa en bona part per la zona cremada al gran incendi que va afectar aquestes terres l'estiu de l'any 1994. És per aquesta raó que, en alguns trams, no trobarem les marques habituals o bé haurèm de passar per senderols gairebé inexistents i força embrossats. Malgrat això, l'itinerari passa per llocs d'indubtable interès tant des del punt de vista paisatgístic com arquitectònic. Cal destacar l'aproximació i pas de la riera del Pontarró, el torrent de Regatell, l'ermita de Santa Margarida de Sagàs, la notable masia de can Vilalta amb el seu molí i, sobretot, l'església de Sant Andreu de Sagàs, notable exponent del nostre romànic.

OLVAN

El municipi d'Olvan té un terme municipal de 35.6 km² d'extensió, i té per límit occidental el curs del Llobregat; el límit oriental coincideix amb la riera del Pontarró; pel nord, les serres del Montsent i Camdeparets separen el terme municipal del de la Quar i el situen dins del Baix Berguedà; per la banda meridional, els límits convergeixen des del Llobregat i la riera del Pontarró i formen un apèndix estret que es perllonga cap al sud i fa de tascó entre els termes municipals de Sagàs i Gironella, fins a tocar just a l'extern nord-oriental del terme municipal de Puig-reig.

El poble d'Olvan és a l'esquerra de la riera de Cabots, prop de la seva confluència amb la riera d'Olvan dita també de la Riba. El terme inclou també el barri de l'Estació d'Olvan, els veïnats de les Ferreres d'Olvan i de Serra-seca i l'antic monestir de Santa Maria de Valldaura. A la ribera esquerra del llobregat hi ha la major part dels edificis de la Colònia Rosal, la resta dels quals corresponen al terme municipal de Berga i, en petita part, al terme d'Avià.

El poble és esmentat ja l'any 905, quan el bisbe d'Urgell, Nantigís, en consagrà la parròquia, dedicada a l'Assumpció de la Mare de Déu. L'església primitiva fou refeta diversos cops, el darrer dels quals fou al segle XVIII, i no conserva pràcticament res de l'estructura primitiva.

El conjunt més destacat de tot el terme municipal és, sens dubte, el que formen l'església i l'antic monestir de Santa Maria de Valldaura, erigits al lloc anomenat el Favar.

SAGÀS

El terme municipal de Sagàs, d'una extensió de 44.94 km², s'estén des de la riera del Pontarró, a l'oest, que en bona part li fa de límit occidental, a la riera de Merlès, que n'és el límit oriental al nord-est del terme. Ambdues rieres desguassen, més avall, al Llobregat. El terme s'estén de nord-est a sud-

oest des del pont de les Goles de les Heures (a l'extrem nord-oriental) fins a l'antic lloc de Gamissans, prop de la Colònia Prat de Puig-reig, terme amb el qual limita pel sud. Comprèn, en primer lloc, el poble d'aquest nom; el poble de la Guàrdia de Sagàs; les antigues parròquies i quadres de Valloriola i Biure de Berguedà; la caseria del Carrer del Bonaire; el lloc i masia de Gamissans i l'hostal de la Roca Encantada. A la part central del terme hi ha la serra de Biure, que separa la vall de la riera de Merlès de la del Llobregat.

Sagàs és esmentat per primer cop en l'acta de consagració de la catedral d'Urgell, l'any 839 (*Sagasse*). Uns quants anys més tard, el 903, hom bastí un temple que fou consagrat pel bisbe Nantigís d'Urgell, i del qual no resten vestigis. L'església actual o parròquia de Sant Andreu de Sagàs, data del segle XI. L'any 1065 és esmentada en un document la donació d'un alou del terme de Sagàs al cenobi de Sant Pere de Frontanyà o de la Portella. Quan més tard es formà la baronia de la Portella, cap al segle XIV, Sagàs en formà una de les batllies, a la qual fou agregat posteriorment el castell de Merlès, amb la parròquia de Sant Martí de Merlès, i Santa Maria de Merlès.

El poble de Sagàs, es formà a l'entorn de l'església parroquial de Sant Andreu. L'edifici actual data de la primera meitat del segle XI i és un destacat exemplar romànic de planta basilical, molt alterat per reformes successives. Originalment tenia tres naus, però les dues laterals foren aprofitades més tard per a fer-hi capelles, que flanquegen la nau central. En el punt d'encreuament dels braços que formen la creu llatina de la planta s'alça un cimbori d'estructura quadrada. Al fons de l'església hi ha tres absis. L'absis central presenta exteriorment un fris d'arcuacions cegues, disposades de dues en dues, separades per unes bandes llombardes. El campanar és modern. Tot i les reformes, l'edifici resulta bonic i en bon estat de conservació.

Sembla molt probable que procedia d'aquesta església un frontal romànic d'altar, que es conserva al Museu Episcopal de Vic, i que representa escenes del martiri de Sant Andreu amb un Pantocràtor al centre. És una magnífica taula, de 170 cm per 96 cm. Sembla que corresponen a aquest frontal, també, dues taules laterals que es conserven al Museu Arqueològic Diocesà de Solsona.

El poblet és un grup de poques cases, prop de l'esmentada església parròquies i unit a la carretera de Berga per una carretera comarcal. Al llarg d'aquesta carretera hi ha algunes casetes modernes, la casa del comú, i, més enllà, la caseria de la Malla. Seguint la carretera cap a llevant, i prop del límit amb el terme de Santa Maria de Merlès, hi ha l'hostal de la Roca Encantada, que deu el nom a un gran penyal de pedra calcària que li serveix de base.

En sortir del poble per la banda nord, a un quart, aproximadament, de camí, hi ha l'església de Santa Margarida de Sagàs, actualment sense culte, però en bastant bon estat de conservació. L'edifici presenta, al costat d'elements indubtablement romànics, d'altres que molt probablement són anteriors.

A la banda meridional, prop de Sant Esteve de Valloriola, hi ha la masia de Gamissans. És una casa grandiosa que durant la darrera guerra carlina hostatjà uns 3000 homes de les forces carlines. Hi tingué lloc una reunió important de llurs capitosts a la qual assistiren els infants don Alfons i dona Blanca.

L'antiga quadra i parròquia de Sant Martí de Biure (o Biure de Berguedà) es troba prop de la riera del Pontarró i del rec de Passavant. L'església de Sant Martí ja fou esmentada l'any 839 per l'acta de consagració de la catedral d'Urgell; alguns anys més tard, el 903, apareixen esmentats els habitants de l'indret, anomenat *Bene Vivere* ('bon viure'), els quals, juntament amb el noble Guadamir, feren consagrar l'església pel bisbe d'Urgell, Nantigís. Una gran part del territori de Biure depenia del monestir de Ripoll. L'any 1044 fou consagrada la nova església de Sant Martí, que és l'edifici actual, ben conservat tot i les successives reformes.

Sembla que Biure fou residència de l'orde dels templers des de la segona meitat del segle XII fins que fou extingit, a la primera meitat del segle XIV. L'època de les grans pestes, el segle XIV, provocà un despoblament que motivà l'agregació de Sant Martí de Biure a la parròquia de Sant Andreu de Sagàs.

L'església és un bonic exemplar romànic d'arquitectura senzilla. Té una única nau, coberta per una volta de mig punt i acabada en un absis semicircular. Al segle XVIII foren afegides a l'església una capella lateral i la sagristia.

El poble de la Guardia de Sagàs, antiga quadra i actual parròquia del terme, es troba en un cim de la serra de Biure, a 630 m d'altitud. La població, com la de tot el terme, és disseminada. La parròquia se centrava en l'antic santuari de la Mare de Déu de la Guàrdia i fou establerta l'any 1698 (en depenien Biure i Valloriola). L'església actual del santuari (on s'accedeix per un trencall de la carretera de Puig-reig a Prats de Lluçanès) fou erigida al segle XVIII, damunt les restes d'esglésies anteriors.

L'església fou damnificada en iniciar-se la guerra civil de 1936-39, però la imatge que s'hi venerava, de la Mare de Déu de la Guàrdia, fou salvada i col·locada al santuari l'any 1941. És una talla de fusta policromada, que data de] final del segle XIII o principi del XIV.

La caseria i antiga parròquia i quadra de Valloriola, al sud del terme de Sagàs, és situada al cim d'un serrat que domina el Llobregat. La seva antiga església parroquial, dedicada a Sant Esteve, és actualment sufragània de Santa Maria de la Guàrdia. Prop de Sant Esteve, més cap al sud, hi ha l'actual masia de Gamissans, que el 1312 tenia parròquia pròpia dedicada a Sant Andreu, la qual era regida pel mateix capellà de Santa Maria de la Guàrdia i de Sant Esteve de Valloriola.

Seguint la carretera de Gironella a Prats de Lluçanès cap a ponent, davant el brançal que d'aquesta carretera mena a Sant Maurici, del terme de la Quar, hi ha la caseria del Carrer del Bonaire, amb edificis a banda i banda de la carretera. Dintre el terme de Sagàs hi ha, a més, diverses masies velles, com les de Can Gavarrós, els Plans, Canelles, els Casals, els Salvans (de Dalt i de Baix), Cerdanyola, Vilardaga, la Batllia, Armengol, Gonfaus, etc. La de Vilardaga és una casa pairal que data del 1560. La Batllia és una casa de trets molt interessants d'origen medieval i reformada el segle XVIII. L'entrada, porxada, avui ensorrada, conserva encara tres arcs en perfecte estat.

SANTA MARIA DE MERLÈS

El terme municipal de Santa Maria de Merlès (51.36 km²), a la zona de contacte del Berguedà, el Bages i Osona, centra un extens sector de la vall mitjana i baixa de la riera de Merlès (l'antic Adest) que en aquest indret havia estat a la part mitjana partió dels comtats d'Osona i de Berga i també dels bisbats de Vic i d'Urgell (després del de Solsona), divisió aquesta que encara persisteix. Aquest fet ha marcat una diversitat dels condicionaments històrics de les parròquies i el terme municipal resta repartit entre tres comarques: el territori a l'esquerra de la riera de Merlès pertany al Lluçanès en gran part, amb les esglésies de Sant Martí de Merlès, Sant Pau de Pinós i Santa Maria de Pinós i els castells de Merlès i de Pinós; un petit apèndix, al sud-est del terme, s'endinsa també a l'esquerra de la riera de Merlès, dins el Bages, amb les parròquies de Sant Amanç de Pedrós i Sant Miquel de Terradelles (ambdues havien format part del terme d'Oristà); el territori de la dreta de la riera de Merlès (i el sector sud de l'esquerra), comprèn la parròquia de Santa Maria de Merlès, que dona nom al municipi, les esglésies de la Trinitat de la Tor (o la Tor d'Olvan) i de Santa Margarida de Tortafè, el veïnat de Vilalta, masies importants com la Cortada i Escrigues, i una fàbrica tèxtil a la vora de la riera, únic nucli de poblament del terme, ja que la resta de població és totalment disseminada. La casa del comú es troba prop de Santa Maria.

La riera de Merlès forma un eix longitudinal que travessa el terme de nord a sud i alhora forma un petit sector fronterer al nord-oest amb el terme de Lluçà i un llarg sector fronterer al sud-oest amb el terme de Puig-reig, fins poc abans de la seva desembocadura al Llobregat. Dins el territori municipal de Santa Maria de Merlès rep per la dreta la riera de la Pinya. Els principals eixos de comunicacions són la carretera de Vic a Berga per Prats de Lluçanès i Gironella, amb un brançal fins a la parròquia de Santa Maria al sector nord i la més recent, al sud, de Prats de Lluçanès a Navars per Pinós i Gaià.

La jurisdicció de tot el terme (llevat de l'apèndix bagenc de Sant Amanç de Pedrós i Sant Miquel

de Terradelles) depenia del castell de Merlès (les restes són al sector lluçanès, damunt Sant Martí), esmentat des del 893 i infeudat a la família Lluçà (senyora del proper castell de Lluçà), que tenia com a feudatària la família de cavallers cognominada *Merlès*; després del segrestament per part de la corona del domini, a la fi del segle XIII a causa de la pretensió dels Lluçà-Saportella de tenir-lo en domini alodial, el 1386 havia tornat als Saportella i s'integrà després pràcticament a la baronia de la Portella (amb centre a la Quar).

L'església parroquial de Santa Maria de Merlès fou consagrada el 893 dins el bisbat d'Urgell (actualment pertany al de Solsona) i inicialment incloïa al seu terme parroquial el sector de Sant Martí (arribava a Pinós); els bisbes de Vic fundaren al segle XI la parròquia de Sant Martí, a la part lluçanesa, per precisar el seu domini en aquest sector. El primitiu edifici, a la dreta de la riera de Merlès, es trobava a l'indret de l'actual cementiri. Al segle XVII fou bastida, pocs metres més avall, la nova església, d'un estil barroc rural amb un esvelt campanar; forma un petit nucli amb la rectoria i una masia, i on es reuneix l'ajuntament. Al seu costat s'aixeca sobre la riera un magnífic pont medieval de tres arcades que la uneix a Sant Martí de Merlès.

Al sector nord-occidental del terme, a la dreta de la carretera de Puig-reig a Merlès, prop de la masia de Can Tobella, hi ha l'església de la Trinitat de la Tor, romànica, en un lamentable estat d'abandonament. El conjunt és molt auster i el 1905 ja es trobava abandonada (segons llegenda, viva encara a la comarca, a causa d'un sacríleg i horrorós crim).

Al sector sud-occidental, situades a l'esquerra de riera de Merlès, a la vora de la masia de la Riera de Tortafè, hi ha les ruïnes de l'església romànica de Santa Margarida de Tortafè, probablement obra del segle XII; al seu voltant hi ha vestigis d'un poblat d'època medieval.

Entre les masies d'aquest sector es destaquen la Cortada, casa pairal dels Oriola-Cortada, comtes de la Vall de Merlès (és una casa amb totes les característiques d'una fortalesa feudal; a prop hi ha l'antiga capella quadrada de Santa Magdalena o el Roser), i Escrigues, ambdues a la dreta de la riera de Merlès, al nord de Santa Maria; més al nord la masia de Vilalta centra un petit veïnat amb només dues cases habitades: Vilalta i el Molí de Vilalta. Altres masies d'interès són les de Rimbau, Borrelleres, la Casa Nova, etc.

BIBLIOGRAFIA

- ## Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 2. El Bages, el Berguedà i el Solsonès.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1981).
- ## Atles topogràfic de Catalunya. Volum 3.
Institut Cartogràfic de Catalunya.
Cartografia escala 1:50.000
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1995).
- ## Gran Enciclopèdia Catalana.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. (1ª Edició, 1969).
- ## Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés. Barcelona. (1ª Edició, 1988).
- ## Descripció provisional del GR-1.
Fascicle Sant Pau de Seguries - Sant Llorenç de Morunys.
Comitè Català de Senders.

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari	
Parcial	Total

0.00	0.00
------	------

Comencem l'etapa d'avui a la plaça de l'Església d'Olván (560 m); des d'ací hem de seguir pel carrer d'accés al poble des de la carretera tot baixant en direcció sud-est. Una mica més enllà el carrer fa un gir cap a la dreta i va a passar pel costat d'uns xalets.

0.03	0.03
------	------

Hem de deixar aquest carrer que va enllaçar amb la carretera de Gironella i anar cap a l'esquerra per una pista asfaltada que es dirigeix vers el cementiri del poble. Seguim davallant lleugerament; a la dreta, a l'altra banda del fondal i un xic elevat, hi veiem el cementiri.

0.02	0.05
------	------

Travessem el fondal per un pont i immediatament trobem una bifurcació; hem de continuar per la branca de l'esquerra que puja. El sòl segueix asfaltat; deixem unes naus a la dreta.

0.03	0.08
------	------

Passem pel costat d'una casa que ens queda a l'esquerra i arribem en una bifurcació; cal seguir la branca de la dreta que baixa amb el sòl de terra.

0.02	0.10
------	------

Deixem una edificació a la dreta i pocs metres més enllà se'ns uneix un camí per la dreta; una mica més endavant deixem un trencall a l'esquerra. Ens situem al costat del torrent de Sant Salvador que en aquest indret fa un petit salt d'aigua.

0.01	0.11
------	------

Passem el torrent a gual i ens trobem amb una trifurcació (540 m); el sender segueix per la branca de l'esquerra que puja lleugerament paral·lela al curs del torrent.

0.01	0.12
------	------

Arribem en una nova bifurcació; ara hem de rebutjar la branca de l'esquerra que, segons un rètol es dirigeix a Valldaura, i seguir per la branca de la dreta. Davant, a l'esquerra, podem veure-hi la gran masia de can Ballaró.

0.03	0.15
------	------

A les envistes de la masia trobem un doble trencall a la dreta; ací hem de deixar el camí i seguir per la branca esquerra del trencall que té el sòl herbós i travessa la suau fondalada que s'estén als peus del casalot. Passem per entremig de camps i més endavant travessem un petit rierol.

0.04	0.19
------	------

A la dreta deixem la caseta d'una estació de bombeig d'aigua; el dipòsit es veu a l'esquerra a un nivell superior. Un centenar de metres més endavant hem de deixar el camí i continuar per un senderol

que passa per entremig d'una arbreda amb molta fullaraca. **Compte** perquè, al principi, pot haver-hi aigua entollada.

Més endavant comencem a pujar seguint un reguerot i continuem per uns rocallsos; s'han de vigilar les marques.

0.05 0.24

Desemboquem en un camí; l'hem de seguir cap a l'esquerra. El camí va paral·lel a la carretera que ens queda a la dreta a un nivell superior. Entrem a la zona cremada a l'incendi de l'any 1994; seguim pel camí que s'ha desbrossat no fa gaire.

0.03 0.27

Compte! Abans de travessar un petit tàlveg hem de deixar el camí i enfilar-nos cap a la dreta per un esborrat corriol que ens menarà a la carretera.

Desemboquem a la carretera C-154, de Gironella a Prats de Lluçanès i Vic; l'hem de seguir cap a l'esquerra.

0.03 0.30

Abandonem la carretera per anar cap a l'esquerra per la pista d'accés a Collcervera i la Pera. Més endavant deixem una petita bassa a la dreta.

0.02 0.32

Arribem a la masia de Collcervera (600 m); a l'esquerra hi ha unes naus i a la dreta hi ha la casa. Passades les edificacions hem de deixar la pista i seguir rectes, en la direcció que portàvem, cap a través, vers una petita caseta i, una mica més enllà, derivar cap a la dreta.

Atenció! A partir d'ací passarem per un tram on el curs del GR no està gaire definit. Cal vigilar els senyals.

0.04 0.36

Passem per sota d'una línia d'alta tensió i després de creuar una petita zona, al peu d'un camp, on és possible que trobem aigua entollada, comencem a travessar un rocallís de considerables dimensions. Passat el rocallís baixem per entremig del bosc cremat.

0.05 0.41

El *senderol* passa per sota d'una línia de conducció elèctrica i una mica més enllà, abans d'arribar en una mena de *clariana* enmig del bosc cremat, hem d'anar cap a l'esquerra per un *corriol* força embrossat. Uns metres més endavant el corriol comença a baixar vers el llit de la riera del Pontarró.

0.05 0.46

Al capdavant de la baixada desemboquem en una pista que va paral·lela al curs de la riera (570 m); l'hem de travessar i, amb decisió però amb precaució, abocar-nos vers l'aigua passant per damunt d'una gran roca. Compte perquè si agafem embranzida podem anar de cap a la mullena!

Un saltiró precis ens permetrà creuar el torrent i, un cop a l'altra banda, l'haurem de seguir aigües avall tot anant cap a la dreta i passant per damunt d'un rocallís. Per ací sortim del terme municipal d'Olvan i entrem en el de Sagàs.

Uns metres més endavant desemboquem en un camí; l'hem de seguir cap a l'esquerra. El camí puja pel costat d'un afluent de la riera del Pontarró.

0.02 0.48

Passat un rocallís ens trobem amb una bifurcació; hem de rebutjar la branca que segueix endavant, vall amunt, i continuar per la branca de l'esquerra que fa un revolt de 180° tot pujant. **Atenció:** A partir d'ací i fins arribar a can Xiulans no trobarem les marques característiques del GR (si no s'ha pintat recentment); només trobarem algunes marques blanques.

El camí fa un revolt cap a la dreta i puja amb fort pendent paral·lel al curs de la riera del Pontarró. Al fons, torrent amunt, hi veiem la masia de la Pera.

0.08 0.56

Arribem a la confluència d'una vall lateral amb el curs principal de la riera; el camí gira cap a la dreta i segueix pujant pel vessant esquerra d'aquesta vall lateral.

0.09 1.05

Després d'una curta baixada creuem el tàlveg de la vall. A l'altra banda el camí bifurca; hem de seguir la branca de la dreta que puja. Pocs metres més endavant trobarem les restes d'una recent esllavissada que dificulten el pas pel camí; a la dreta, una llosa al llit del rierol fa que hi hagi un petit però bonic salt d'aigua.

0.07 1.12

Creuem la capçalera de la vall; a la dreta, ja força allunyat, podem veure-hi el poblet d'Olván.

0.01 1.13

Després d'un sobtat revolt cap a l'esquerra desemboquem en un camí transversal; l'hem de seguir cap a l'esquerra pujant suaument. Ens dirigim vers can Xiulans que ja s'albira al fons.

0.02 1.15

Passem pel costat d'un grup d'alzines i deixem un trencall a l'esquerra; planegem. Una mica més endavant pugem lleugerament i passem pel costat d'un petit llac.

0.04 1.19

Després de deixar un trencall a la dreta passem a frec de can Xiulans que queda a l'esquerra del camí. Just enfront de la casa trobem una bifurcació (700 m); hem d'anar cap a l'esquerra passant per davant de l'entrada principal de la masia. Per ací retrobem les marques del GR!

Pugem lleugerament i passem pel costat d'una grossa alzina. Més endavant travessem un bosquet, també d'alzines, i tot seguit anem per entremig de camps.

0.07 1.26

Desemboquem en una pista transversal; a la cruïlla hi ha un pal senyalitzador del GR i un rètol que indica d'on venim: can Xiulans. Hem de seguir la pista cap a l'esquerra.

0.02 1.28

Arribem en una bifurcació; la branca de l'esquerra està senyalitzada que va als Plans. Nosaltres seguirem per la branca de la dreta que, segons el rètol esborrat, es dirigeix al Raurell. Pugem lleugerament per entremig de camps i bosquets d'alzines.

0.02 1.30

Deixem un trencall a la dreta.

0.03 1.33

Deixem un trencall a l'esquerra. Observem que els senyals de zona acotada de caça tenen una pinzellada de vermell; això serà una constant durant la resta de l'etapa d'avui (potser és un nou sistema de senyalització del GR!)

0.08 1.41

Després de deixar un nou trencall a l'esquerra, **compte** perquè hem d'abandonar la pista i anar cap a la dreta seguint un senyal que hi ha al rocallís. Passat el rocallís el *senderol* baixa per entremig d'alzines; hi ha uns *graons* naturals. S'han de vigilar els senyals.

0.01 1.42

Travessem un tram de roca i deixem un antic pou de glaç (?) a l'esquerra. Seguim baixant tot decantant-nos cap a l'esquerra. Sortim en una zona de vegetació esparsa; a l'esquerra, a un nivell inferior, hi ha un camp i a la dreta un petit turó per al peu del qual anem a passar.

0.01 1.43

Arribem a la petita ermita de Santa Margarida de Sagàs (740 m), envoltada d'alzines. El senderol segueix per la dreta de l'ermita i baixa per unes antigues i petites escales. Davant nostre, al fons, veiem Sant Andreu de Sagàs.

Sortim del bosquet i seguim baixant tot anant cap a l'esquerra fins a desembocar en un antic camí molt embrossat; l'hem de seguir cap a la dreta.

0.02 1.45

Arribem en una cruïlla de camins on hi ha un pal indicador del GR; hem d'anar cap a la dreta davallant lleugerament.

0.02 1.47

Trobem una bifurcació; s'ha de seguir per la branca de la dreta que baixa i s'uneix amb un camí que va pel costat d'un rierol; el sòl és herbós.

0.02 1.49

Deixem un trencall a la dreta i fem una lleugera derivació cap a l'esquerra per tal de creuar el rierol; seguim uns metres paral·lels al seu curs però mica en mica ens n'allunyem anant cap a l'esquerra.

0.02 1.51

Se'ns uneix un camí per la dreta.

0.02 1.53

Creuem un altre rierol i comencem a pujar en direcció a Sant Andreu de Sagàs. Una mica més endavant deixem un trencall a l'esquerra; seguim pujant.

0.05 1.58

Desemboquem en un camí enquitranat; a l'enforcall de l'esquerra hi ha un pal indicador dels GR-1 i GR-4. Hem d'anar cap a la dreta passant per davant de l'església i pel costat d'una casa; així arribarem a la plaça de Sant Andreu de Sagàs, limitada per l'església, la rectoria i l'ajuntament, per l'esquerra, i un grup de cases per la dreta (720 m).

Per tal de continuar hem de baixar per les escales que hi ha davant de l'ajuntament fins arribar a la carretera que va a Sant Maurici de la Quar; seguim la carretera cap a la dreta. A la dreta, més enllà dels camps, hi ha un grup de cases.

0.02 2.00

A l'esquerra, prop de la carretera, en un nivell inferior, hi ha l'ermita de Sant Jordi. Uns metres més endavant hem d'abandonar la carretera i agafar la pista que surt enrera per l'esquerra i va a cal Maties i al Pou; en aquest punt també hi ha un pal indicador dels GR.

Una mica més enllà i abans d'arribar a l'ermita de Sant Jordi hem de deixar aquest camí i anar per un trencall que surt per la dreta cap enrera, en direcció a la Casa Nova. A l'altre extrem dels camps, a l'esquerra, damunt d'una bauma, podem veure-hi cal Maties i el Pou.

0.07 2.07

A la dreta deixem el camí d'accés a la Casa Nova que és a tocar; nosaltres seguim endavant baixant lleugerament passant pel peu de la masia. A la dreta queda una bassa i un trencall que es dirigeix vers unes naus; anem per entremig de camps.

0.01 2.08

Arribem en una bifurcació al peu d'un petit turó; a l'enforcall hi ha un altre pal indicador del GR. Hem de seguir per la branca de l'esquerra que va vorejant els camps que ens queden a l'esquerra al límit del turonet.

0.06 2.14

Troblem una nova bifurcació; ara també hem de continuar per la branca esquerra que baixa.

0.02 2.16

Al capdavant de la baixada deixem un trencall a la dreta que puja; hem de seguir endavant travessant un rocalls i derivant lleugerament cap a l'esquerra. D'aquesta manera arribarem en un camí mig esfondrat pels aiguats; l'hem de seguir cap a la dreta pel costat de l'esvoranc del torrent.

Entrem en un bosc de roures i alzines amb molta fulleraca; seguim pel costat del petit torrent que queda a la dreta.

0.04 2.20

El senderol decanta cap a l'esquerra separant-se del rierol i passant pel costat d'unes roques. Ara el sòl és herbós i el traçat està més marcat.

0.03 2.23

Travessem un rocallís tot anant cap a l'esquerra i baixem vers el llit d'un rierol.

0.01 2.24

Passem el rierol a gual i seguim per l'altra banda per entremig de joncs anant cap a la dreta per tal de situar-nos paral·lels al curs de l'aigua.

0.01 2.25

En arribar a l'alçada d'una caseta d'una estació de bombeig hem d'anar per un senderol que surt per l'esquerra. Des d'aquets punt, davant nostre, podem veure-hi la carretera.

El senderol s'enfila amb pendent suau per entremig d'un bosquet de pins que es van salvar de la cremada. En algun tram passem per damunt d'un rec mig amagat.

0.03 2.28

Passem pel costat d'una torre amb un PT que queda a l'esquerra del camí i tot seguit desemboquem en una pista. En aquest punt hi ha un pal indicador del GR-1 i del GR-4. A partir d'ací, els dos GR que anaven plegats des de Sant Andreu tornen a separar-se. Enfront tenim l'Hostal de la Roca i a la dreta, a un nivell inferior, es deuen unes edificacions (660 m).

Nosaltres hem de seguir la pista cap a l'esquerra per anar a passar pel costat d'una nau. Més enllà de la nau deixem un trencall a la dreta.

La pista travessa un rocallís on hi ha una bifurcació; hem de rebutjar la branca de la dreta i seguir rectes. Després del rocallís passem per sota d'una bifurcació d'una línia de conducció elèctrica. A la dreta, una mica separada i a un nivell inferior, hi veiem can Pla de la Creu.

0.09 2.37

Deixem un trencall a l'esquerra i, als pocs metres, hem d'abandonar la pista per seguir per un trencall que baixa per la dreta cap enrera.

0.02 2.39

Passem pel costat d'uns petits dipòsits que queden a la dreta del camí; una mica més enllà passem a frec de les edificacions de can Pla de la Creu (680 m). Seguim endavant.

0.03 2.42

Arribem en una bifurcació; hem d'anar cap a l'esquerra i immediatament sortir del camí i continuar per la vora d'un camp fins arribar al seu extrem; allí hem de creuar un camí que possiblement estigui inundat i entrar en el bosc tot decantant cap a la dreta per un senderol una mica difós.

Nota.- A partir de can Pla de la Creu, el GR segueix per aquest camí que hem travessat. El dia de la preparació aquest camí estava totalment inundat per la qual cosa es va optar per la ruta alternativa que hem seguit.

0.03 2.45

Desemboquem en una pista; l'hem de seguir cap a l'esquerra.

0.01 2.46

Arribem en un petit coll; la pista gira cap a l'esquerra i de moment planeja i després davalla de manera suau.

Nota.- Des d'aquest coll un senderol baixava per entremig del bosc en direcció al llit del torrent. L'estat del bosc després de l'incendi aconsella seguir per la pista.

0.05 2.51

La pista fa un marcat revolt cap a la dreta; ací hem de saltar un gran esvoranc fet per les pluges. A l'esquerra, elevats, es veuen alguns ruscs d'abelles. Pugem lleugerament.

0.03 2.54

Hem de deixar la pista que segueix pujant i continuar per un trencall que surt per la dreta; baixem. A l'esquerra, força enfonsat, hi ha el llit del torrent de Regatell.

0.06 3.00

La pista fa un revolt cap a l'esquerra tot creuant el tàlveg del petit fondal que baixa del coll que hem travessat i comença a pujar. **Compte** perquè uns metres més endavant l'hem d'abandonar i seguir per un senderol que baixa per l'esquerra força embrossat.

El senderol de moment baixa pel vessant dret del fondal que hem travessat i més endavant gira cap a la dreta i continua baixant pel vessant del torrent de Regatell. Per ací sortim del terme municipal de Sagàs i entrem en el de Santa Maria de Merlès.

0.05 3.05

Arribem al capdavall de la baixada i desemboquem en un camí que va pel costat del torrent; a la dreta hi ha una bauma. Hem d'anar uns metres cap a la dreta per aquest camí i després deixar-lo per a continuar per un trencall que surt per l'esquerra i va a creuar el torrent a gual. Travessem el torrent procurant no sucari i continuem per l'altra banda pujant lleugerament.

0.04 3.09

Desemboquem en un camí; el seguim cap a la dreta mantenint la direcció que portàvem.

0.01 3.10

Arribem al rec de Mateu; a l'esquerra del camí hi ha un pontet per tal de travessar-lo. Seguim pujant de forma suau.

0.02 3.12

Trobem una bifurcació; la branca de l'esquerra, que puja decidida, va cap a can Mateu. Nosaltres hem d'anar per la branca de la dreta que puja més lleugera.

0.01 3.13

Passem per davant de can Torrent que queda a l'esquerra (620 m); en aquest punt se'ns uneix un camí per l'esquerra que baixa. També hi ha un rètol que diu que el camí que seguim ve de can Castelló.

El camí baixa lleugerament i s'apropa al llit del torrent de Regatell que ací ja ha rebut les aigües del rec de Mateu.

0.02 3.15

Travessem el torrent per un pont.

0.02 3.17

Se'ns uneix un camí que baixa per la dreta. Continuem endavant pel costat del torrent.

0.02 3.19

Passem per davant de la font Bona que queda a la dreta del camí. Travessem una zona amb molta vegetació i força ombrívola.

0.02 3.21

Se'ns uneix un nou camí per la dreta i poc després un per l'esquerra.

0.01 3.22

Deixem un trencall que marxa per l'esquerra; pugem lleugerament i més endavant girem cap a la dreta separant-nos del torrent.

0.06 3.28

Arribem a la carretera de Gironella a Prats de Lluçanès i Vic; l'hem de seguir cap a l'esquerra.

0.02 3.30

Hem d'abandonar la carretera i anar per un camí que surt cap a l'esquerra. Més endavant el camí travessa el torrent de Regatell per un pont; a l'esquerra, aigües amunt, hi ha un salt d'aigua provocat per un petit embassament.

Passat el torrent hem de deixar un trencall poc fressat a l'esquerra i seguir el camí que gira cap a la dreta pujant lleugerament. Passem pel peu de les naus d'una granja que ens queda a l'esquerra.

0.05 3.35

Trobem una bifurcació just davant de la gran masia de can Vilalta (570 m). La branca de la dreta, que segueix recta, es dirigeix a la masia; nosaltres hem de seguir per la de l'esquerra que passa per davant de les naus de la granja i segueix pujant.

0.03 3.38

Arribem en un rocallís; ací hem de deixar el camí que segueix cap a l'esquerra i anar cap a la dreta per un senderol gairebé imaginari. A l'esquerra hi ha uns ruscs d'abelles. Pocs metres més enllà hem de decantar cap a l'esquerra i així sortirem en un immens rocallís inclinat.

Hem de continuar cap a la dreta per damunt del rocallís tot baixant en direcció a un tancat de vaques que veiem al fons.

0.01 3.39

Arribem al tancat de vaques; s'ha de seguir per un camí que va per la dreta del tancat. Continuem baixant.

0.03 3.42

Passem a frec d'unes naus que queden a l'esquerra del camí; hi ha tita una col·lecció de neumàtics! Seguim baixant i el camí fa un revolt cap a l'esquerra deixant un tancat de vaques a la dreta.

0.01 3.43

Desemboquem en un camí just davant de la bassa del molí de can Vilalta, l'edifici del qual tenim enfront a la dreta. En aquesta cruïlla, on hi ha un pal indicador del GR, finalitzem l'etapa d'avui.

Nota.- Per arribar al restaurant Sant Cristòfol, on ens esperen els autocars i on dinarem, s'ha d'anar cap a la dreta. D'aquesta manera enllçarem amb la carretera que baixa pel costat de la riera de Merlès; l'hem de seguir cap a la dreta fins arribar a la cruïlla amb la carretera de Gironella a Vic. Un cop allí s'ha d'anar cap a l'esquerra i, un cop travessada la riera de Merlès, trobarem el restaurant. En total són uns sis o set minuts més de camí.

Agustí Poch

Febrer de 1997

